

༡༡། བྲངས་ཀྱི་མདོན་བརྗོད་གཞུང་ཀྱན་བསྐྱས་པ་ནི་
མེ་ལོང་དང་དེའི་དཀའ་འབྲེལ་མཁས་ཀྱན་
བཞེད་པ་གསལ་བ་དང་མཁས་པ་ནི་
གཞུང་བརྒྱུད་མདུད་འབྲོལ་
བཅས་བཞུགས་སོ།།

(མོད་གསུམ་པ།)

མཐུན་པ་ལོ། མོབ་དམོན་འགོས་པ་རྩ་རྒྱལ་མཆན།
ཁྱེལ་པ། ཀམ་ཞོང་བདེ།

Published by Dhi Publications

Jamphel Rabten
C/o Dr. Ngawang Tenphel
Central University of Tibetan Studies
Sarnath, Varanasi, U.P. 221007, India

jamphel_2006@yahoo.com

Copyright © 2016 Dhi Publications

All rights reserved. This book, or any parts thereof, may not be reproduced in any form without the publisher's permission.

Author: Ven. Goe Pema Gyaltzen

Title: 'gos pad+ma rgyal mtshan gyi gsung rtsom lhag bsam
dkar po/ pod gsum pa/ (Volume III)

Special thanks to Acharya Karma Gongde, Senior Librarian, Tibetan Buddhist Resource Center (TBRC), for providing all the original manuscripts, inputting the text, and proofreading and editing the collected works, volume no. 3 of Ven. Goe Pema Gyaltzen. Grateful appreciation to Geshe Ngawang Tenphel, Assistant Professor, CUTS, Sarnath, for his generous time and efforts in helping with proofreading and making valuable suggestions from the beginning to the completion of this work.

Photo of Ven. Goe Pema Gyaltzen by Mikel Dunham

First Edition: 750 copies, 2016

ISBN 978-81-928174-5-3

Printed in New Delhi, India

[1956-2001]

ཀུན་གྱི་འཕྲི་ལུ་མི་ཆེ་ལམ་ཆེ་ར་བསྐྱེད། །
ཁུ་བ་ཅན་ལུ་ལྷན་གྱི་ཉི་ཐག་བཅད། །
གུ་ཤིང་གནས་ལྷ་བཅུ་ལྷན་རིག་ལར་བཞུགས། །
དུ་ཡི་ཆེ་གང་ཉི་ལྷན་བཞུགས་འདི་ཅམ་བཅད། །
འགོ་ས་བསྐྱེད་ལྷན་མཆོད།

ཨ་ཏི་ལུ་པ་མོ་རྩམ་

जगद् दुःखैक भेषज्यं सर्वसम्पत्तुखाकरम् ।
लाभसत्कारसहितं विरं तिष्ठतु शासनम् ॥

འགྲོ་བའི་སྤྱི་གུ་བཟུ་སྒྲན་གཅིག་པུ། བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྲུང་བའི་གནས།
བསྐྱེད་པ་རྒྱུ་དང་བཀུར་སྟེ་དང་། བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་གུར་ཅིག།

Ref No: _____

Date: _____

༩ ཆེད་བརྗོད།

༡༣༥། བཅུ་ཕྱག་རིག་པའི་གནས་ལ་སྤོངས་པ་མཆོག་ཏུ་དགེ་བ་སྐྱེ་གཤེགས་འགོས་པ་སྒྲུ་རྒྱལ་མཆོན་
མཆོག་ནི་ཁོ་བོས་ཡུན་རིང་འདྲིས་པའི་མཆེད་གྲོགས་དང་། སྤར་རྒྱལ་གཙུག་ལག་སྤོངས་ཁང་དུ་སྤོང་
ཁྱིམ་ཡུན་རིང་གནང་མཁན་གྱི་ལས་རྒྱུ་སྤོངས་ཀྱི་འཕེར་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་འཆོ་བཞུགས་སྐབས་
མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པ་ལས་འབྲུངས་པའི་མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཆོད་
ཚུམ་པའི་མཛད་བཟང་རྒྱ་ཆེ་བ་བསྐྱུངས་དང་སྤོང་བཞིན་པའི་མུར། སྤྱི་མཐུན་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མ་
སྤྱོད་པ་ལྟ་བུས་སྤོངས་སྤྱོད་ཆེ་མ་ཟེན་པ་ནི་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྱག་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྐྱེད་རིག་
གཞུང་དང་བཅས་པ་ལ་བསབ་ཏུ་མེད་པའི་གོད་ཆགས་ཤིག་ཏུ་མུར། འོན་ཀྱང་ཁོང་གི་རྩིས་འཇུག་
སྤོངས་སྤྱོད་ཆེས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་རྩིས་སྤྱོད་པ་དང་། རིན་ཐང་བཟུང་བའི་གསུང་ཚུམ་
ནམས་ཕྱིས་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་པོད་གསུམ་པ་“གངས་ཀྱི་མདོན་བརྗོད་
གཞུང་ཀྱན་བསྐྱེད་པའི་མེ་ལོང་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་མཁས་པའི་གཞུང་བརྒྱའི་མདུད་འགྲོལ་”ཅེས་བར་
བསྐྱེད་གནང་བ་ཡི་རངས་བསྐྱེད་བརྗོད་ཀྱི་གནས་སྤོངས་ཆེ་ཞིང་། ལེགས་བཤད་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱེད་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱལ་ཆེན་འབྱུང་བའི་སྤོངས་འདུན་ཤུགས་དྲག་དང་བཅས། ཤུགས་བཙུན་
གཟུགས་ཟམ་གདོང་པས་ ༢༠༡༥ ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༩ ལ་སྤོངས་པ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག། ॥

MAITRIM POSHAS KENDRA
Village Kaned, P.O. Ghianakalan,
Tehsil Dharamshala, Distt. Kangra, (H.P.) 176001 - INDIA

Prof. Samdhong Rinpoche

C/o Office of H.H the Dalai Lama
Thekchen Choeling, P.O. McLeod Ganj
Dharamshala, Distt. Kangra (H.P.) 176219 - India

Email: samdhongrinpoche@gmail.com

प्रो. कामेश्वरनाथ मिश्र
अध्यक्ष, दुर्लभ बौद्ध शोध ग्रन्थविभाग,
केन्द्रीय तिब्बती अध्ययन विश्वविद्यालय,
सारनाथ, वाराणसी ।

Mobile No. 9839582842

E-mail: knmishra_sarnath@yahoo.co.in

स्व. भिक्षु पेमा ग्यल्छेन जी एक अद्भुत प्रतिभाशाली मनीषी थे । उनसे मैं उनके छात्र-जीवन से ही परिचित हूँ, क्योंकि जब वह शास्त्री के विद्यार्थी थे तभी मैंने केन्द्रीय उच्च तिब्बती शिक्षा संस्थान, सारनाथ में संस्कृत विभाग में अध्यापन का दायित्व ग्रहण किया था । उनका सम्बद्ध विषयों के साथ-साथ तिब्बती व्याकरण, भाषा, साहित्य, इतिहास और संस्कृति पर विशिष्ट अधिकार था । मुझे स्मरण है कि वह अपने आचार्य के अन्तिम वर्ष में प्रविष्ट हुये ही थे कि उनके पाण्डित्य को देखकर संस्थान के अधिकारियों ने उनको भोट-भाषा-अध्यापक पद पर नियुक्त कर दिया । बहुमुखी प्रतिभा के धनी प्रो. वरशी उनके आदर्श थे ।

अगाध पाण्डित्य के साथ उनमें छात्रहित पूर्णतः सन्निविष्ट था । अध्यापनशैली अपनी थी, अतः उनका अध्यापन कक्ष घण्टी लगते ही खचाखच भर जाता था । एक क्षण से भी विलम्ब से आने वाले छात्र को कक्षा-प्रवेश की अनुमति नहीं मिलती थी । बहुत से अध्यापक तो अपनी निर्धारित कक्षाएँ भी नहीं लेते, किन्तु उनका समर्पण इतना प्रबल था कि अपराह्न में भी वह संस्थान के तत्कालीन सबसे बड़े कक्ष अतिश-सभागार में भोट भाषा की कक्षाएँ लेते थे, हर कक्षा से जिज्ञासु छात्रों की संख्या इतनी अधिक होती थी कि प्रायः उनको ध्वनिविस्तारक (माइक) का प्रयोग करना पड़ता था । कक्षोन्नति उसी छात्र को देते थे जो अर्ह होता था । अंक बढ़वाने के लिये उनके पास जाने का साहस किसी भी परीक्षार्थी को नहीं होता था ।

भिक्षु पेमा जी तरुण थे किन्तु उनमें शिशुवत् जिज्ञासा, युवकवत् उत्साह और वृद्धवत् गम्भीरोदार चिन्तन एक साथ विद्यमान् थे । किसी भी सम्प्रदाय के योग्य अध्यापक के आवास पर उनके सम्प्रदाय के प्रौढ़-ग्रन्थ का पाठ लेने के लिये मैंने तपती दोपहरी में भी दौड़कर जाते देखा है । उत्साह इतना कि ज्ञान का समुद्र भी पी जाने की लालसा । एक बार वह मेरे कक्ष में आजा लेकर प्रविष्ट हुये और सा-क्या पण्डित के 'खेन्-जुग्' में उल्लिखित किसी सन्दर्भ ग्रन्थ का संस्कृत-नाम और विवरण पूछने लगे । मेरे बतलाते ही वह सामने खड़े होकर, हाथ जोड़कर, आनन्द के आँसू झरझर गिराने लगे, उनका रोम-रोम उल्लसित था । गला भरा हुआ था, शब्द नहीं निकल पा रहा था । किसी तरह संयत होकर बोले 'गुरु जी, आज मैं धन्य हो गया । कोई भी भोट आचार्य संस्कृत का ज्ञान न होने से मुझको स्पष्ट नहीं कर सका ।' मुझको काव्यबोध पर होने वाले अनुपम आनन्द के अनुभव की अभिव्यक्ति कैसी होती है, इसका ज्ञान पहली बार हुआ । फिर तो हम प्रायः मिलने लगे । भक्ति इतनी कि गर्मी की छुट्टियों में भी धूप-ताप सहते हुये मेरे निवास पर मुझको 'स-पण' के 'लेग्-शे' की दुरूह पंक्तियों को स्पष्ट करने के लिये स्वयं आ जाया करते थे । शास्त्रों के प्रति यह दीवानगी दुर्लभ है । उनकी विद्वत्ता और प्रतिभा को देखकर सिक्किम-राजपरिवार के राजकुमार उनके सारनाथ के आवास पर पढ़ने के लिये कई-कई महीने रह जाया करते थे ।

एक दिन वह संख्याओं की प्रतीकात्मक संज्ञाओं के विषय में प्रश्न लेकर आये और कहा कि छन्दः शास्त्रों, कालचक्रतन्त्र, विमलप्रभा तथा सूत्रों में भी संख्याओं के प्रतीक प्रचलित हैं । जैसे 'एक' के लिये चन्द्र या उसके पर्याय, 'शून्य' के लिये आकाश, तीन के लिये 'गुण', सात के लिये 'ऋषि' और 'अश्व', सोलह के लिये 'राजा' इत्यादि । ये सभी प्रतीक हिन्दूशास्त्रों के अनुसार हैं, क्या बौद्ध साहित्य में भी इनका प्रयोग उचित है ? मैंने एक देश, काल अथवा स्थान पर प्रयोग और परम्परा का साम्य संभव बतलाया और संकेत दिया कि

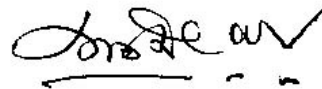
बौद्धस्रोतों में भी साम्य का अन्वेषण अपेक्षित है । परिणामतः उन्होंने मेरे ही निर्देशन में पी.एच.डी. (विद्यावारिधि) उपाधि के लिये पञ्जीकरण कराया और शोध तथा संकलन में डट गये । एक समय अतिप्रसन्नमुद्रा में मेरे पास आये और बतलाया कि उन्होंने सोलह के प्रतीक-पर्याय राजाओं के नाम, उनकी देश के भौगोलिक स्थिति आदि का विवरण एकत्र कर लिया था ।

उनका कार्य तीव्रगति से चल रहा था कि सिद्धार्थ को प्रत्यक्ष होने वाले निमित्त रोग, जरा और मृत्यु उन पर एक साथ अधिकार कर बैठे और हम शोक, संवेदना तथा उनकी असंभवपूर्ति का भाव लिये आज तक उनके इस लोक में उत्पन्न होने की प्रतीक्षा कर रहे हैं ।

आज मुझे अपार हर्ष हो रहा है कि उनके अनुवर्ती उनके प्रारब्ध शोध का समादर उसके प्रकाशन द्वारा कर रहे हैं । स्वर्गीय भिक्षु पेमा ग्यल्छेन (पद्मध्वज) ने संख्याओं और प्रतीकों की पुष्टि बौद्धसूत्रों, तन्त्रों, शास्त्रों और प्रयोगों से की है । भोट देशीय अधिकारी विद्वानों का भी सन्दर्भ दिया है । हिन्दी में हिन्दी-भाषियों के लाभार्थ कुछ जटिल प्रसंगों का विवेचन कर दिया है ।

विश्वास है कि इस कृति के प्रकाशन से भोट तथा भारत दोनों देशों के जिज्ञासुओं का हित सिद्ध होगा । प्रकाशकों को साधुवाद, मेरा आशीर्वाद ।

(प्रो. कामेश्वरनाथ मिश्र)

ཆེད་བཟོད།

༥ ཞིང་གཤེགས་དཔ་པ་འགོས་པ་རྒྱ་རྒྱ་མཆོན་ཁོང་གེས་འཛོན་ལྷན་
 པའི་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་མཁས་དབང་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རོས་རང་དབུས་བོད་
 གྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་ལེགས་སྦྱར་སྡེ་ཆོན་གྱི་ལེགས་སྦྱར་
 བརྒྱུད་དགེ་ཆེན་གྱི་འགན་ཁུར་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཁོང་བསྟན་བཅོས་
 འཛིན་གྱའི་སློབ་གཉེར་བ་རེད། དེས་དུས་ནས་རོ་གེས་བྱུང་། ཁོང་ནི་འབྲེལ་
 ཡོད་སློབ་ཆོན་དང་སྒྲགས་བོད་གྱི་བརྒྱུད་། སྐད་ཡིག་ཚུལ་རིག་ལོ་རྒྱུས་
 ལ་བྱང་ཆ་ཆེ་བ་དང་། ལེགས་བྱང་ཐོག་ལ་ལྷག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན།
 གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་འགན་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་སློབ་དཔོན་ལོ་མ་མའི་
 སྐབས་ཁོང་གི་མཁས་ཉམས་སོགས་ལ་གཟིགས་ཏེ་རིག་གནས་སློབ་དཔོན་
 གྱི་གོ་ས་ཕུལ་བ་ནི་ཁོ་བོའི་དྲན་ལམ་དུ་མཆིས་ཤིང་། ལྷ་མང་རིག་པའི་ཅལ་
 ལ་ཕྱག་པའི་མཁས་དབང་སྐྱེ་བར་གཞིས་ནི་ཁོང་གི་མིག་དཔེར་བྱུང་།

ཁོང་ལ་གཏིང་མཐའ་མི་ལོན་པའི་མཁས་པའི་ཉམས་ལྷན་པ་དང་། སློབ་མ་
 རྣམས་ལ་པན་པའི་བསམ་བཤུངས་ཕྱོགས་ཀྱན་ནས་ཇོགས་ཡོད། སློབ་ཁྲིད་
 གནང་ཚུལ་ལ་ཡང་འཛིན་གྱའི་དེལ་བརྒྱབ་བརྒྱུད་བ་དང་འཛིན་ཁང་སློབ་མས་
 གང་ཞིང་། སྐར་ཆ་ཚུལ་ཡང་ཇེས་ལུས་འཐེབ་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་འཛིན་
 བྱུང་ཞུགས་པའི་སྐལ་པ་མི་ཐོབ། སློབ་ཁྲིད་པ་འགས་རང་ཁུར་གཏན་ཁེལ་གྱི་
 འཛིན་གྱའང་ལེན་དཀའ་ལ། ཁོང་ནི་སློབ་བཏང་ཆེ་བས་ཕྱི་དོན་དུས་སྟུང་
 མཐོ་སློབ་ཀྱི་ཆོགས་ཁང་དཔལ་ཨུའི་ཤ་ཆོགས་ཁང་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་བརྒྱ་
 སྟོད་སོགས་ཀྱི་འཛིན་གྱའཁྲིད་ཅིང་། དེར་འཛིན་གྱའབྲེལ་གཞོན་རྣམས་ལས་
 ཤེས་འདོད་ཡོད་པའི་སློབ་མའི་གངས་འཕོར་ཆེ་སྟབས། སྐབས་པལ་ཆེ་བ་ལ་

རྒྱུ་བསྐྱུགས་པེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་འཁྲིད་དགོས་བྱུང་ཡོད། སློབ་མ་ཙམ་མ་འཛིན་
གྲུའི་གནས་ཚད་དང་འཆ་མས་པ་ཁོ་ན་འཛིན་རིམ་གོང་མཐོང་འགོ་བ་མ་
གཏོགས། ཡང་གངས་སྤར་ཕྱིར་ཁོང་གི་བྱང་དུ་འགོ་བའི་གདེངས་ཚད་རྒྱགས་
ལྷགས་པ་སྤུ་ལའང་མ་མཆིས་སོ།།

འགོས་པ་རྒྱ་ལ་མཆན་ནི་ལང་ཆོ་གཞོན་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ལ་བྱིས་པ་
བཞིན་ཤེས་འདོད་དང་། དར་བབ་བཞིན་སློབ་དང་། དར་ཡོལ་བཞིན་བབ་
རྒྱས་ཀྱི་དབྱེད་པ་རྣམས་འཛོམས་ཤིང་ཆང་ཡོད། འོས་པའི་དགེ་རྒྱུ་ཡིན་ན་
ཆོས་བརྒྱད་གང་ཡིན་ཡང་དེའི་ཤུག་ཏུ་བཅར་ཏེ་ཆོས་བརྒྱད་དེའི་དར་བྱུང་ཆེ་
བའི་གཞུང་གི་སློབ་ཁྲིད་ལྷན་ཕྱིར་ཉིན་མོའི་དགྲུང་གི་ཉི་མེད་བྱིས་གདུང་བའི་
སྐབས་སྤངས་རྒྱགས་ཤིང་འགོ་བར་ཁོ་བོས་དངོས་སྤྱུ་མཐོང་སྤྱོད་ཡོད། སློབ་
ནི་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་མཆོ་ལུག་གིས་འཕྲུང་འདོད་ཡོད་པར་སྤངས། ཉིན་ཅིག་ཁོང་ཁོ་
བོའི་ཤུག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་ཏེ་ས་པཎ་གྱི་མཁས་འཇུག་ཏུ་འཁོད་པའི་ཁྲུངས་
གཏུགས་དཔེ་དེབ་གང་དུང་ཞིག་གི་ལེགས་སྤྱར་གྱི་མཆན་དང་དེའི་འབྲེལ་
བཤད་ཀྱི་སྐོར་བྲིས་ཤིང་། ཁོ་བོས་ལན་འདེབས་པ་བྱིས་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་
ཁོང་མདུན་དུ་ལྷན་ཞིང་། ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྤྱར་ཏེ་དགའ་བའི་མཆི་མ་རྒྱན་
མར་པབ། བ་སྤྱུ་རེ་རེ་འང་རབ་ཏུ་གཡོ་བར་གྱུར། སྤྱི་འགགས་ཤིང་སྤྱོད་འབྲིན་
པར་མི་ལྷན། ཅི་ནས་ཀྱང་ངང་ཚུལ་བཟོན་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱིས་པ། “ཀན་ལགས།
ད་རིང་ཁོ་བོ་སྐལ་ལྷན་གྱུར། བོད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ལེགས་སྤྱར་གྱི་གོ་རྟོགས་རི་
བཞིན་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཁོ་བོར་གསལ་ཁ་བྱེས་མ་ལྷན།” ཁོ་བོ་
ལའང་སྟན་རག་གོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་དཔེ་མེད་ཀྱི་དགའ་བའི་སྤྱོད་བའི་ལྟ་
མཛོན་པར་གསལ་བ་དེའི་གོ་རྟོགས་ཐོག་མ་དེ་བྱུང་། དེ་རྗེས་ང་ཆོ་ཉིན་རེ་

བཞིན་ཐུག་ཐང་བྱུང་། གུས་བཅིན་འདི་ལྟ་སྟེ། དབྱར་ཁ་གྲུང་སེང་གི་སྐབས་
 སྤུང་ཆ་རྫོང་བཟོད་ཅིང་ཁོ་བོའི་སྟོང་གནས་སུ་ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གོ་
 དཀའ་བའི་ཡིག་ཐེང་རྣམས་གསལ་ཁ་ཕྱེས་ཕྱིར་འོང་བར་བྱེད། གཞུང་
 ལུགས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྟོབ་འདི་འདྲ་ནི་དགོན་ནོ། །ཁོང་གི་མཁས་ཉམས་
 དང་བྱིན་མཐུ་ལ་གཟིགས་ཏེ་འབྲས་སྟོངས་རྒྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱུང་ཁོང་གི་
 སྟོང་གནས་སྤར་རྒྱལ་ལེགས་ནས་རྒྱ་བ་མང་བོའི་ཡུན་ལ་ཁོང་གི་ཞབས་ལ་
 བཅར་ཏེ་བསྐབ་པ་སྟོབ་གཉེར་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་གནང་ཡོད།

ཉིན་ཞིག་ཁོང་གངས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མིང་གི་སྟོར་ལ་དེ་བ་ཞིག་ཁྱེར་
 འོང་སྟེ་སྤྱུས་པ། སྟེབ་སྟོར་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་དང་། དུས་འཁོར་ཀྱི་རྒྱད་དང་།
 འབྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད་དང་། མདོ་རྣམས་སུ་ཡང་གངས་མཚོན་པའི་མིང་
 ཡོངས་གྲགས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གཅིག་ལ་རྒྱ་བའམ་དེའི་རྣམ་གངས། གླུ་
 ཀོར་ལ་ནམ་མཁལ། གསུམ་ལ་ཡོན་ཏན། བདུན་ལ་བྲང་སྟོང་དང་ན། བཙུ་བྱག་
 ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །མཚོན་བྱེད་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱི་རོལ་བ་གཞིར་
 བརྒྱང་ཡིན་པས། ཅི་ནང་པའི་ཚོམ་གཞུང་རྣམས་སྤུང་དེ་དག་གི་མེད་སྟོང་
 འོས་པ་ཡིན་ནམ། ཡུལ་དུས་སམ་གནས་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་བེད་སྟོང་དང་ལམ་
 སྟོལ་མཐུན་པར་ཡོང་སྟེ་ཅེས་ཁོ་བོས་ཞུས་པ་དང་། ནང་པའི་ཁྱེངས་
 གཏུགས་ཡིག་ཆ་རྣམས་སྤུང་གཅིག་པ་ཡིན་པར་ཉམས་ཞིབ་དགོས་པའི་
 སྟོན་བཅུ་བྱས། མཐར་ཁོང་གིས་ཁོ་བོའི་ལམ་སྟོན་ཀྱི་འོག་རིག་པའི་ཚུ་གཉེར་
 ཀྱི་ཕྱག་ཁྱེར་ཆེད་དེ་བ་སྐྱེལ་བྱས་ཤིང་། ཉམས་ཞིབ་དང་ཆ་རྒྱུན་མཁོ་བྱུང་
 ཕྱིར་ཞུགས་སོ། །ལན་ཅིག་ཁོང་ཏ་ཅང་སྟོབ་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་བཅས་ཁོ་བོ་
 མདུན་དུ་ལྟགས་ཏེ། བཙུ་བྱག་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གངས་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་

མཆན་དང་། དེ་དག་གི་ལུང་པའི་གནས་བབ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ནམས་མཁོ་
བྱུང་བྱས་ཟིན་སྒྲོར་གསུངས་སོ།།

ཁོང་གི་ཕྱག་ལས་སྤྱར་བར་འགྲོ་བུར། གཞོན་ལྷ་དོན་བྱུང་ལ་མཛོན་པའི་
མཆན་མ་སྟེན་བ་དང་། ག་བ་དང་། འཆི་བ་ནམས་ཀྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་དབང་
དུ་བྱུང་བ་དང་། རང་རེ་ནམས་སྤྲོད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། མི་སྲིད་ཁ་སྒྲོང་
གི་ཆོར་བ་ཡིད་ལ་བཅངས་ཏེ། ད་བར་འཇིག་རྟེན་འདིར་སྤར་འབྱུངས་པའི་རེ་
འགྲུག་གྱེད་བཞིན་ཡོད།

ད་རིང་ཁོང་གི་རྗེས་འབྲུག་སློབ་སྤྱད་ནམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་པར་སྦྱོན་ཀྱི་
སྒྲོན་ས་ཁོང་གི་ཉམས་ཞིབ་ལ་བཅི་མཐོང་ཕྱུལ་བ་ལ་དགའ་སློབ་ཆད་མེད་བྱུང་།
ཞིང་གཤེགས་འགོས་པ་སྒྲུབ་མཆན་ཀྱིས་གངས་དང་མཆོན་གྱེད་ནམས་ཀྱི་
ཁ་སྒྲོང་ནི་ནང་པའི་མདོ་དང་། རྒྱུད་དང་། བསྟན་བཅོས་ནམས་ཁུངས་སུ་བྱས་
པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆད་ལྡན་མཁས་པ་ནམས་ལ་འཇུག་ཁུངས་གཏུགས་བྱས་ཡོད།
ཉིན་སྐད་ཤེས་མཁན་ནམས་ཀྱི་པན་པའི་ཕྱིར་ཉིན་སྐད་ཐོག་དཀའ་གནད་
འགའ་ཞིག་ལ་དབྱུང་བའང་གནད་ཡོད།

དེའི་པར་དུ་སྦྱོན་པ་ལས་བོད་དང་རྒྱ་གར་གཉིས་ཀའི་ཤེས་འདོད་ཅན་
ནམས་ཀྱི་པན་པ་འབྲུག་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། པར་སྦྱོན་པ་ནམས་ལ་བསྐྱེད་ས་
བཟོད་དང་། ཁོ་བོའི་(སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀུམ་ལུང་ལྷ་མོ་གྲོ. ཀའམེཤའ་ལའ་མིཤ)
ཤེས་བཟོད་བཅས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༥ ལྷ་བ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་བཟང་པོར་སྤར་
བ་དགེའོ།¹

1 ལྷ་ཆ་དབྱུང་བོད་ཀྱི་མཐོ་སློབ་ཆོག་མཐོང་སྤྱེ་ཆན་ཀྱི་རྟོག་རྟོར་བཀའ་ཤེས་ཆེ་རིང་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར།

ཀ་ལོག་ས་ཚོས་སྟོན་ཟླ་མ་གྲས་པ་ས་བསྟེན།

ཁ་ཏ་ཅི་གསུངས་མ་བརྟེན་བཀའ་བཞིན་བསྟུང་།

ག་ཏུ་བསྟན་ཀྱང་ཚོས་སྟོན་ནམ་བུར་འབད།

བ་སྟུང་ཕྱག་དོག་འབྱར་མགོ་བཙན་ཐབས་གཞོན།

ཟླ་བཟང་ཏ་མགྲིན་གྱི་གསུང་། (༡༩༥༧-༡༩༩༧)

དཔེ་སྒྲིག་གསལ་བཤད།

༥ བཀའ་དབང་དམ་པ་འགོ་ལོ་བཞི་པ་བསྐྱ་རྒྱལ་མཚན་མཚོ་གཉི་དུས་
རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་ཁྱ་ཅག་གངས་ཅན་པའི་རིག་གནས་ལ་གཞན་བྱིང་མི་འཛོགས་
པའི་བྱ་བ་རྒྱ་བས་པོ་ཆེ་མཛད་པ་ཐོན་མི་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཡོད། ཁོང་གིས་གཏམ་
སྙན་ཐུགས་དང་གོ་ས་སོགས་ཡལ་བར་དོར་ཅིང་། གཞན་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་སྙག་
བསམ་ནམ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་མཁས་པའི་བྱ་བ་དགྲུང་བཞུགས་ཏེ། དམིགས་བསལ་
གྱི་བརྗོད་རིག་གནས་དབྱར་མཚོ་ལྟར་རྒྱས་པའི་སྤྲད་མཁས་ཤིང་བྱུང་བའི་
དབང་ལྷག་རྩོགས་ཆེན་མཁན་པོ་སྟབ་བསྟན་བཙུན་འགྲུས་དང་བཙུ་སྟག་རིག་པའི་
བདག་ཉིད་སྒྲུ་འོ་བར་གཞིས་ཕྱན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ་སོགས་ཞབས་བད་སྤྱི་བོར་
བསྟན་ཅིང་རིག་པའི་གནས་ནམས་བུམ་པ་གང་ཤྱོད་ཚུལ་དུ་གསལ།

ལྷ་ཁ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་
རིག་པའི་སྡེ་ཆེན་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཏེ་འཇུས་ཤོར་མེད་པར་
སློབ་ཁྲིད་གནང་བ་དང་། ཆབས་ཅིག་གྱི་བོ་སློབ་དུས་ཡོལ་རྗེས་མ་སྤྱུལ་དྲང་སྤངས་
ཐོག་ཨ་ཏེ་ཤ་ཆོགས་ཁང་དུ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སློབ་མ་ཆུན་གཞོན་བར་གསུམ་དང་
ཟུར་སྦྱོང་པ་ནམས་ལ་ས་པའི་གྱི་གྱིས་པ་དག་ཡིག་ནས་དབྱ་བཙམས་ཏེ་དག་ཡིག་
ངག་སྒྲོན་དང་། སི་ཏུ་ཞལ་ལུང་། སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན། སྙན་ངག་མེ་ལོང་མ། སྤྲ་སྒོ་
མཚོན་ཆ། གནས་བརྒྱད་རྩ་འགྲེལ་སོགས་དཔེ་ཁྲིད་གནང་བ་དང་། དབྱར་ཁའི་
གྲུང་མེང་སྐབས་དཔལ་ལྡན་དབང་ཀམ་པའི་གདན་ས་རུམ་བཏེག་བཤའ་བྲུང་།
ལྷུང་དབང་བསྐྱོར་ཞོར་བུའི་གདན་ས་ཐེག་མཚོ་གཉིས་ལོལ་བཤའ་སྤྱུང་དར་རྒྱས་
སྤིང་གི་སྤྱ་འགྲུང་མཐོ་སློབ་མདོ་སྤྲུགས་རིག་པའི་འགྲུང་གནས་སྤིང་དང་། མཁན་
ཆེན་རིག་འཛིན་དོ་རྗེ་མཚོ་གཉིས་ཕྱག་བཏབ་པའི་སྤྱ་འགྲུང་མཐོ་སློབ་ཐེག་དགྲའི་
ལེགས་བཤའ་སྤིང་དང་། ལ་དྲགས་མཚན་ཉིད་སློབ་སྤྱ་སོགས་ཀྱིས་གདན་ཞུ་གནང་

བ་ལྟར་ཐེབས་ནས་དག་ཡིག་སྤྲུལ་ཏྲགས་སྟན་དངགས་སོགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་
ཞིབ་ཁྱེས་དཔེ་མཚུང་མེད་པར་དཔེ་ཁྲིད་བཀའ་ངེན་བསྐྱེད་པས་རྒྱ་བལ་
འབྲུག་སོགས་ཀྱི་ནང་མཁས་དབང་ཁོང་གི་སློབ་མས་བྲུབ་ཡོད་པ་དང་། བར་
སྐབས་ཤིག་རིག་གནས་སློབ་ཁྲིད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འགོས་བརྒྱ་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་པ་
ཐོས་མ་ཕྱིར་མཁན་པལ་ཆེད་མེད་ཟེར་གྲང་ཆོག་པར་སེམས། ཉམ་ཞག་རྒྱུན་དུ་
དུས་ཆོད་ཆུད་ཐོས་སྤྲུལ་བཏང་པར་མཁས་པའི་བྱ་བ་ལ་སྤྲུག་ལ་གཞིལ་ཅིང་ཟག་
བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ལུས་དེར་གཅེས་སློང་མ་གནད་པས་སྤྱི་ཆེ་ཡུན་རིང་འཆོ་ཞིང་
མ་བཞེས་པར་གངས་ཅན་པ་ལ་བསམ་བློ་མེད་པའི་ཁྱོད་གྲུད་པོག་པ་སློབ་ཅི་
དགོས། འོན་ཀྱང་དགའ་བ་སློམ་འོས་པ་ཞིག་ལ་ཁོང་གིས་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཞར་དང་
ཞོར་ལ་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་དཀའ་གནད་དོགས་གཞིའི་རིགས་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་
པ་རྟེན་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་སྤྱུ་མ་དུ་མའི་སྤྱུ་མ་དུ་བཅར་ངེས་ཞུས་ཏེ་སྤར་
གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་སློང་གྱི་འགྲེལ་པ་མི་གསལ་བ་དང་གངས་འདྲེན་མ་ཆང་བ་
རྣམས་ཡོངས་སུ་བྱུབ་པའི་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་གཞུང་ཀྱན་བསྐྱུས་པའི་མེ་མོང་
གི་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་མཛད་པ་འདིས་བོད་ཀྱི་རིག་
གནས་ལ་སྤྲུང་གསོས་དང་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་དགེ་སློབ་ཉམས་ཞིབ་པ་སོགས་ལ་
གསོལ་རས་རྒྱ་མི་རྒྱུད་པ་ཞིག་གནད་བ་དེ་ཡང་ཞིང་ག་ཤེགས་དམ་པ་སློབ་དཔོན་
འགོས་བརྒྱ་རྒྱལ་མཆན་མཆོག་གི་སྤྱན་མཆེད་ལྷ་རྒྱུ་ཀུམ་པོང་བདེས་ཟེན་གྱིས་
རྣམས་གཅེས་སྤྲུས་ཉར་ཆགས་བྱས་ཤིང་། བར་སྐབས་སྐབས་ཞུ་སྤྲིག་གི་སྤྲུགས་
འགན་བཞེས་པའི་བཀའ་ངེན་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་དུ་
གསུང་ཚིག་འདི་འབྲུལ་སྤྲུབ་པ་བྱུང་བ་ཡིན། གཞན་ཡང་དམ་པ་ཁོང་གི་དགེ་བའི་
གསེས་གཉེན་ལྷ་སྐབས་ཇེ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་དོགས་
འདྲི་ཞུ་ཡུལ་དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་མཁས་དབང་ཀུ་མེ་ཤར་རྒྱ་མི་བྲ་སོགས་ལ་

གྲུས་པས་ལག་གཉིས་སྟོང་གར་སྒྲར་ནས་མཛད་ཐིན་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དང་སྒྲ་
 ཆེ་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་པའི་སྟོན་ལས་དང་བཅས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་
 ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་བ་དང་། ལེགས་སྒྲར་དང་ཉིན་ཉི་ཤོགས་གཞིའི་རིགས་ལ་ལྷ་དག་པ་
 རྟོག་ཁར་རྩམ་དུ་ཅུ་རྩེད་དང་ཆེག་མཛོད་སྡེ་ཆེན་གྱི་རྟོག་ཁར་བཟུ་ཤིས་ཆེ་
 རིང་ནས་གཉིས་དང་། སྡེ་ཕྱི་བར་གསུམ་ལ་རོགས་རམ་གནང་མཁན་དགེས་
 བཤེས་དག་དབང་བརྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་གཙོས་པའི་འཕྲུར་བ་བྱ་འདེགས་གྱི་
 རམ་འདེགས་གནང་མཁན་ཡོངས་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ།

ཉག་སྡེ་བའི་དུས་སྐབས་འདིར་ཐུན་འཇམ་དཔལ་རབ་བརྟན་གྱིས་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉིན་དམ་པའི་གསུང་ཙོམ་པོད་ཐེང་ནམས་པར་སྒྲུན་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་
 བཟང་པོ་ཐོབ་པས་དགའ་བ་དང་བཅས་པའི་ངང་གནམ་ལོ་གསར་དུ་བཞད་པའི་
 དུས་བཟང་དང་འཕེལ་གཏམ་བཟང་འགོས་ལོ་བཞི་བ་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཆོག་གྱི་གསུང་
 ཙོམ་པོད་གསུམ་པ་པར་སྒྲུན་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་དཔེ་སྒྲིན་གསལ་བཤད་དུ་བོད་
 རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༩ མེ་སྟེལ་ལོའི་ཆོ་འབྲུལ་ལྷ་བའི་ཡར་རོལ་ཆེས་ ༡༠ ཟ࿳་ལོ་ ༡༠༡༤
 ལྷ་བ་ ༠༡ ཆེས་ ༡༧ ཉིན་དེ་སྟེང་གིས་པ་དགའོ། །

གྲུག་གཡེ་ལུ་ས་སྒྲུ་ཏེ་ན་སྒྲུ་མི་བྲུ་ན་ཏེ་ཆེན་མ།

पुस्तकस्था च या विद्या परहस्तगतं धनम् ।

Handwritten signature: *Handwritten signature*

गङ्गा नदी का प्रवाह बहाव

১৭৮৫০৭২৬৯৩৬৪

நாள்நாள் நம்முடைய

ཐོན་ལྷན་།

༥ སངས་རྒྱས་ཤིན་ལན་བསའ་བའི་མདོ་ལས། གཤམ་ཉེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་རིག་པའི་དངོས་པོ་ལྔ་མ་བསྐབས་ན་ནམ་དུ་ཡང་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་མི་
བྱས་སོ། །དེ་བས་ན་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རིག་པའི་དངོས་
པོ་ལྔ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་རིག་པའི་གནས་ལྔ་པོའི་དགོས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྤྱེའུ་ཤེས་ན་དོན་ལ་མི་མོངས། སྙན་དག་ཤེས་ན་ཆིག་
རྒྱན་ལ་མི་མོངས། [ཆིག་རྒྱན་ཤེས་ན་སྙན་དག་ལ་མི་མོངས།] མདོན་བརྗོད་
ཤེས་ན་མིང་ལ་མི་མོངས། སྤེབ་སྦྱོར་ཤེས་ན་ཆིགས་བཅད་ལ་མི་མོངས།
ཅིས་ཤེས་ན་གངས་ལ་མི་མོངས། རྫོས་གར་ཤེས་ན་སྐད་རིགས་ལ་མི་མོངས་
ཞེས་སྤྱི་བསའ་བ་ཀྱན་ལ་རྒྱུད་ལྟར་དུ་གྲགས་ཤིང་། སྐབས་དོན་གངས་ཀྱི་
མདོན་བརྗོད་གཞུང་ཀྱན་འདུས་པའི་མེ་ལོང་གི་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་རིག་གནས་
སྤྱི་བའི་དབང་ལྷན་འགོས་ལོ་བཞི་པ་བརྒྱ་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་གིས་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་
ལྷག་ཙམ་ངལ་བ་བྱུང་གསད་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་མཐུན་འགྱུར་སྤྲད་
ཉམས་ཞིབ་མཛད་པའི་བྱུང་འབྲས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཞིག་རེད་སྟེ།

ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། གངས་ཀྱི་མདོན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་
གངས་འདྲེན་ཁ་གསལ་ཞིག་མེད་པ་དང་། གངས་འདྲེན་མི་མཐུན་པ་རྣམས་
ལས་དངོས་གང་ཡིན་འགྲེལ་བྱེད་སུ་ལའང་གངས་འདྲེན་གསུང་རྒྱ་མེད་པ་
དང་། པོད་དུ་བསྐྱར་བའི་བཀའ་བསྟན་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་མི་གསལ་བ་
རྣམས་གསལ་བའི་སྤྲད་དུ་འགྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པར་ངེས་པ་དང་།
ཟིན་གྱིས་མང་དུ་བསགས། ཕྱི་ནང་གི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་བསྐྲགས་པ་དང་།

སྐད་དང་རིག་གཞུང་གཞན་ནས་བསྐྱར་ཏེ་མ་གསལ་བ་ནམས་གསལ་བར་
བྱེད་པ་དང་། མ་ཚང་བ་ཚང་བར་བྱེད་དེ་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ལ་སློབ་སྦྱོར་
པ་ལྟ་བུར་འགྱུར།

སློབ་ཆད་བོད་སྐད་དུ་མ་བསྐྱར་པའི་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གངས་
ཡེན་ལེགས་སྐར་དང་པལླེ་དང་ཉི་མའི་སྐད་སོགས་ནས་བསྐྱར། དཔེར་ན།
སློབ་ཆད་བོད་དུ་མ་གསལ་བ་མེ་ཉོག་གི་མདའ་ལྟ་ནི། བསྐྱར་དམར་པོ་ལྟ་རན་
མེད། །རྩ་ཉ་མཁྲི་ཀླ་གསར་དང་། །ལྷན་ལ་སློབ་པོ་དང་ལྟ་ནི། །མདའ་ལྟ་དག་
གི་མདའ་ནམས་སོ། །ཞེས་དང་། ལུ་སྤྲེགས་པའི་གཞུང་ནང་སྒྲ་བའི་ཆ་གས་
བཅུ་དྲུག་པོ་རེ་རེའི་མིང་དང་། མཚོད་པ་དང་། ལྷ་གང་དང་གང་གིས་བདུད་
ཅིའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཆ་བཅུ་དྲུག་པོ་རེ་མོས་ལོངས་སྤྱོད་ཚུལ་གསལ་བ་
ནམས་བསྐྱར་བ་དང་། ཡང་རྒྱལ་པོ་བཅུ་དྲུག་ནི་མཁུ་སྤྱར་ཏེ་ནང་རྩོམ་པ་བའི་
ལེ་ཏུ་ར་ལྟ་བུ་ནས་བདུན་ཅུ་པའི་བར་ལེ་ཏུ་རེ་རེའི་ནང་གསལ་ཡོད་པའི་ལོ་
རྒྱས་ནམས་གཙོ་ཆེར་དོན་བསྐྱར་མཛད། གནས་བརྟན་སྤེ་པའི་ལུགས་ཀྱི་
འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ལུང་བསྟན་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་དེ་སྤྲིའི་སྐད་སོག་ཡོད་པ་
བརྒྱུ་མིག་ལས་རེ་རེ་བཞིན་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། གཅེར་བུ་བ་རྩོན་གྱི་
གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རྒྱུ་ཀར་དུས་གསུམ་དུ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་དེ་བྱོན་པའི་ལོ་
རྒྱས་དང་རེ་ཏུ་མིག་རྩོན་གྱི་གཞུང་ནས་བསྐྱར་ཡོད།

གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་ཉི་མའི་རམ་མེད་སྤྱོད་ནི། དཔལ་དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ལས་གསང་སྤགས་ཀྱི་དོན་ནམས་སྤོད་མིན་ལ་གསང་བའི་ཆེད་
དང་། སྤེབ་སྤྱོད་རིན་འབྱུང་ནང་ངལ་བསོ་སོགས་ཀྱི་གནས་སུ་ཡི་གེ་དང་བྱི་
མོ་དུ་ཙུ་ནས་ངལ་གསོའི་མཆོམས་གཙོད་དགོས་པ་ལ་གངས་དངོས་གཅིག་

གཉིས་གསུམ་སོགས་མ་བཟོད་པར་ཆེ་བ་མིག་མེ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཟོད་པ་
 བྱི་ཆེག་མངོས་བྱེད་དུ་བཟོད་པ་མིན་ནམ་སྒྲུབ་སྟེ། སྤེབ་སྒྱུར་དུ་སྒོད་མིན་ལ་
 གསང་དགོས་པའི་དོན་མི་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་སྒྲན་དག་སོགས་སུ་འབྱུང་
 བ་ཡང་ཆེག་མངོས་བྱེད་ཅམ་དུ་ཐད་ཅིང་། ཐོག་མའི་ཉེ་སྒྱུར་ནི་གསང་བྱའི་
 ཆེད་བྱང་ཡང་རིམ་བཞིན་ཆེག་མངོས་བྱེད་དུ་བྲིས་ནས་རིག་པའི་གནས་པལ་
 ཆེར་ནང་བྱུང་བར་སྤང་། བོད་དུ་ཡང་སྤྲར་ཅིས་དང་སྤེབ་སྒྱུར་གཉིས་ནང་
 ལེགས་སྒྱུར་ནས་བརྒྱུད་པ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྒྲན་དག་གི་མངོས་བྱེད་དང་
 ལེ་ཏུ་གསུམ་པའི་གཞི་གྱི་བྱང་ས་ཀྱི་གཞི་གྱི་དང་། བསྟན་
 བཅོས་བཅུམས་པའི་ཆེ་བྱང་ས་ཀྱི་གཞི་གྱི་བྱང་ས་ཀྱི་ལྟར་དང་། ཅོམ་བ་པོའི་
 མཆོན་ཡང་བྱང་ས་ཀྱི་མངོན་བཟོད་ལྟར་བྲིས་པ་རྣམས་རིམ་གྱི་གསལ་བཤད་
 བྱས་ན། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་དེ་བཅེར་རྫོགས་ལྡན་གཞོན་ནུའི་དགའ་
 སྟོན་དེའི་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱད་བྱང་ས་ལས། མཁའ་མེའི་སྤྱད་བྱང་ས་བརྒྱུས་པའི་
 ཀ་འཕྲེང་ལ། རྒྱུ་མཚོ་དབྱངས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་ཡི་གེའི་བདེ། རིན་ཅན་
 བྱང་འཕྲུལ་རིན་དུ་གསེར་ལྡན་ལོ། ཞོར་བྱའི་ཐོང་གིས་བཀང་ཡང་ཁྲགས་
 སམ་ཅི། ཞེས་དང་། དདུལ་ཚུ་རྩམ་རྩེད་སྤུམ་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་མཁས་
 མཆོག་སི་ཏུའི་ཞལ་ལྱང་ལས། ཨ་འདུས་རྟི་ག་བྱེད་སྤྱད་བྱ་ལ་བརྒྱུས་
 པའི། ཀ་འཕྲེང་མཁའ་མེའི་བྱང་ས་འབྱུང་ཨུ་ར། མིང་གཞིའི་སྒོན་རྗེས་
 འཇུག་པའི་རྣམ་འབྱུར་ཅན། ཆེག་སྤྱད་རྣམ་དེའི་མགྲུལ་རྒྱལ་སྤེལ་བེན་
 བས། ཞེས་དང་། ཡང་། རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་མཁས་མཆོག་སི་
 ཏུའི་ཞལ་ལྱང་ལས། ལྷ་ཀྱ་སེལྟེའི་བསྟན་ལ་རབ་ཞུགས་ཤིང་། ལག་པའི་མིག་
 ལ་དབྱངས་འཇུག་བཞི་བཅུ་དང་། མཆོམས་ཀྱི་བརྒྱུད་པར་འཕྲུལ་རྟེན་རྩེ་

རྒྱུང་གིས། །བརྒྱན་པའི་འཛོད་བྱ་ལྡན་པ་གང་དེ་ཡིས། །ཞེས་པའི་ནང་དུ་
གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་ལམ་ནས་ཚུམ་པ་པོའི་མཆན་ཆོས་བཟང་བསྟན།

མཁས་དབང་ཆེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་དགུན་མཐའི་སྡོན་འགོ་ལས། འབྲི་
བགྲངས་སྡོན་པ་རང་གི་གཡས། །བསྐྱར་བཤོད་འབྲིད་པ་གཡོན་ནས་
བཅུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གངས་ནམས་འབྲི་བ་དང་བགྲངས་བའི་ཆེན་
རང་གི་གཡས་ནས་འགོ་ཚུམ་དགོས། དཔེར་ན་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པས་
གངས་༤༠༩ མཚོན་པ་ཡིན་གྱི། ༩༠༩ རུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ནི་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་སྤྱན་མོང་གི་རིག་གནས་
ཡིན་པས་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་གཞུང་ལུགས་སུ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་དགོས་པ་
དང་། ཁྱད་པར་དུ་བོད་དུ་བསྐྱར་བའི་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་འདི་དག་གི་
ཁྱད་པར་ནི་དུས་འཁོར་བསྐྱས་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་ཆོགས་བཅད་ཉིས་བརྒྱ་ཞེ་
གཅིག་པ་དང་ཉིས་བརྒྱ་ཞེ་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་། སྤེབ་སྦྱོར་རིན་
ཆེན་འབྲུང་གནས་ལས་གསུངས་པའི་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ནམས་ཡིན་
པས། འདི་གཉིས་ཀའི་གངས་འདྲེན་དང་རྒྱན་མཆན་པལ་ཆེར་སྤྱི་ནང་གཉིས་
ཀའི་གཞུང་ནང་གྲགས་པ་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་འདི་གཉིས་ལ་གཞི་བཟུང་དགོས།
དུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་འགྲེལ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྡོན་བྱོན་མཁས་བྱུ་བ་
ནམས་ཀྱི་དུས་འཁོར་བསྐྱས་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་ཅིས་གཞུང་དང་སྤེབ་སྦྱོར་
དང་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དུ་གསར་བསྟན་བྱུང་ཡོད། གལ་ཏེ་གསར་བསྟན་
མང་བས་རང་བཟོའི་ལྟ་དུས་གཞུང་དངོས་མཆང་འཛིངས་སུ་འགྱུར་ན་
གཞུང་དངོས་ཀྱི་ཅ་བ་གཏོར་ཏེ་གིབ་མའི་རྗེས་སུ་གཉུལ་བའི་དུས་འབྲུང་ཉེན་
ཡོད་པས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱིས་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་གསར་

བསྐྱེད་ཅིག་ལ་མཐོ་གཟུ་བོར་གནས་ཏེ་བཏག་དགོས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་གཅིག་
 དང་གཉིས་སོགས་ཡོད་པའི་ནམ་གངས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་
 མཆོན་བྱེད་ཀྱི་གངས་འབྲེན་ཀྱི་ཁུངས་སུ་བཞག་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ནང་པ་
 སངས་རྒྱས་པ་གཅིག་ལ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ཐ་སྙད་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དུ་
 གསར་བསྐྱེད་བྱས་ན་གཞུང་འདི་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སུ་མ་འགྲོ་བའི་ཉེན་
 ཁ་ཡོད། དཔེར་ན་སྐྱ་ནི་སྐྱ་གཉིས་དང་སྐྱ་གསུམ་དང་སྐྱ་བཞི་ལ་གོ་བ་ནང་པ་
 སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ཡིན་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་སུ་སྟེགས་པའི་གཞུང་དུ་གཟུ་བོར་
 མེད། གལ་ཏེ་སྐྱ་ཞེས་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡིན་པར་དེ་
 ཉིད་སྐབས་ཐོབ་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་གང་ལ་གོ་དགོས་འཇུག་གཞིའང་
 ཆེ། ལེགས་སྦྱར་སྐད་དོད་དུ་གྲུལ་(ཀཧ)ཞེས་པའི་ཆོག་ལས་གངས་གནས་
 སོ་སོར་གོ་བའི་སྐད་དོད་གཞན་མེད་དོ། །གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དུ་དུས་ནི་
 གསུམ་ལ་གོ་ཆེ་རྟེན་ལ་(ཁིཀལ)ཞེས་གྲུལ་(ཀལ)དང་། བཞི་ལ་གོ་ཆེ་ཅན་
 ལུག་(ཅུལུག)ཞེས་རྟེན་གསུམ་དུས་(ཡུག)བཞི་དང་། དུག་ལ་གོ་ཆེ་
 རྟེན་(ཅུ་རྟེན)ཞེས་པ་དགུན་སོགས་དུས་(རྟེན)དུག་ལ་གོ་བས་ལེགས་
 སྦྱར་ཀྱི་སྐད་དོད་ཐ་དད་ཀྱིས་གོ་བ་ཐ་དད་ཡོད།

གྲུག་ཏུགས་སོགས་ཀྱི་གསལ་བཤད་དུ། གཞུང་ཉིད་དུ་དང་ཞབས་མཆོན་
 ནམས་སུ་ལུང་ཁུངས་གང་ནས་ཡིན་པ་དང་། བར་མ་དང་མོད་དང་ལྗེ་བ་གངས་
 དང་མདུན་རྒྱབ་དང་ཡིག་སྟེང་བཅས་བཞོད་ཡོད་པས། དཔེར་ན་“ལྗེ་བ་མ་ཡ
 ན་ཤ།” ཞེས་པ་ལྗེ་བ་གངས་པ་དང་། “ན་ལྗེ་བ་མའི་མདུན་ངོས་མཆོན་པ་
 དང་“བ”ལྗེ་བ་མའི་རྒྱབ་ངོས་མཆོན་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་“ན”དང་“བ”ཡི་རྗེས་
 ཀྱི་ཨང་གངས་དེ་ལྗེ་བ་མ་དེའི་ཡིག་སྟེང་མཆོན་པ་ཡིན། གངས་ཀྱི་མངོན་

བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདིར་ལེགས་སྦྱར་གྱི་མིང་ཆིག་མང་པོ་ཡོད་པ་ལས་འགའ་
རེ་ལ་སློབ་མྱོང་གྱི་ཡིག་གཟུགས་མ་སྟུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་
གཟུགས་བཞིན་བཅེགས་མ་སྟུབ་པའི་རིགས་ལ་གོང་གི་ཡི་གེ་དེ་སློབ་མེད་
མཆོན་ཏུགས་་་་འདི་བཞོད་ཡོད། དེ་བཞིན་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཆིག་དེ་པོད་
ཡིག་གི་གཟུགས་སུ་བྲིས་པའི་སྐབས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྦྱར་ཡོད། ལྷན་ཐབས་ཀྱི་
གཞུང་ཆོན་རྣམས་སུ་གཞུང་གཅིག་ནས་ལུང་འདེན་བྱས་ཀྱང་གཞུང་དེ་ཉིད་
ཀྱི་བསྐྱར་མི་འབྲུ་བའི་བྱུང་པར་ལས་ཆིག་སྦྱོར་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མཆིས་པ་དེ་
རྣམས་གཞུང་ཉིད་དུ་རི་རྒྱར་ཡོད་པ་བཞིན་བཞག་པ་ལས་བཅོས་སྤྲིག་མ་བྱས།
འདིར་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དག་ཆ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟོགས་གཞི་ཅན་དང་། པར་
མ་རྣམས་སུ་འབྲུལ་པ་རྣམས་ཏུགས་འདིའི་[] ནང་དག་ཆ་ཡོངས་གྲགས་དང་
ཡིན་ནམ་སྟུམ་པ་དང་འབྲུལ་པ་རྣམས་བཅོས་ཏེ་བཞོད་ཡོད། ཏུགས་འདིའི་
()ནང་མཆོན་ཚུང་རྣམས་དང་དག་ཆ་འབྲི་ཚུལ་མི་འབྲུ་བ་རྣམས་བཟུག་ཡོད།

དམ་པ་གང་དེའི་སྐྱེ་ཆའི་མཐའ་མར་གངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་ཅ་འགྲེལ་
རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གའི་ཐེན་བྲིས་ཆ་ཆང་གྲུབ་པ་ལས་པར་འདེབས་
སྤྲད་ཞུ་སྤྲིག་གི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་བ་ཡིད་ཤིན་ཏུ་སློ་ཞིང་འགྲོད་པ་ཆེ་བ་དང་།
ཐེན་བྲིས་འདི་དག་ཁོ་བོའི་ལག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་ལོ་གངས་དུ་མར་བྱི་ནང་གི་མ་སྟུན་
རྒྱུན་མ་འཛོམས་པས་པར་སྦྱོན་མ་སྟུབ་པར་དོན་འདུན་ཅན་གྱི་སློབ་པ་པོ་
རྣམས་ལ་བཟོད་གསོལ་ཞུ་ཞིང་། ད་རེ་གཅེན་པོ་དམ་པའི་སློབ་མ་འཇམ་
དཔལ་རབ་བརྟན་ལགས་ཀྱིས་པར་སྦྱོན་གྱི་འགན་འཁུར་བཞེས་པ་མ་ཟད་ཞུ་
དག་དང་དེ་བ་གཟུགས་བསྤྲིགས་པ་དང་། དབུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་
གཉེར་ཁང་གི་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ཡིག་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཁས་དབང་

ཀུམ་ཤར་རྒྱལ་མི་ཤ་མཆོག་གིས་རྒྱན་ལྷན་ལས་སྟོན་དང་ལོ་རྒྱུས་དང་ཐ་སྙད་
 སོགས་བསྐྱར་སྐབས་རམ་འདེགས་བཀའ་ངིན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཞི་
 འཛོལ་པོ་མཛོད་པོ་དེ་ཡིག་སྡེ་ཆོན་གྱི་འགན་འཁུན་ལྷན་པོ་བསོད་ནམས་ཆེ་
 དབང་ལགས་གྱིས་མཐུན་འགྱུར་དཔེ་དེ་བ་རྣམས་འཛོལ་འདུའི་རོགས་རམ་
 ཟམ་མ་ཆད་པར་གནང་བ་བཀའ་ངིན་ཆེ་བ་དང་། དགེ་ལུགས་རང་གཞུང་སློབ་
 དཔོན་དགེ་བཤེས་རག་དབང་བསྟན་འཕེལ་ལགས་གྱིས་བསྐྱར་གཟིགས་
 དགོངས་འཆར་གནང་བ་དང་། ཆོག་མཛོད་སྡེ་ཆོན་གྱི་ཁྲོག་ཁར་བཀའ་ཤིས་ཆེ་
 རིང་ལགས་གྱིས་ལེགས་སྦྱར་ཆོག་རྣམས་ལྷ་དག་མཐུན་རོགས་གནང་བས་
 ཆང་མ་ལ་སྟོང་ཐག་བ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ལེགས་གསོལ་བྱ།

ཁོ་ལོ་སྟེས་སྦྱངས་གྱི་ཤེས་ཡོན་དམན་ཅིང་གཞུང་མཛད་བ་པོ་
 ལུས་པའི་གཅེན་པོ་སྟེ་མ་བཞུགས་པའི་རྒྱུན་སོགས་གྱི་འགལ་རྒྱུན་མི་ཉུང་བའི་
 དབང་གིས་གྲངས་གྱི་མཛོན་བཛོད་གཞུང་ཀྱན་འདུས་པའི་མེ་ལོང་གི་རྩ་འགྲེལ་
 རྣམས་སུ་བཛོད་བྱ་དོན་གྱི་རོ་པོ་དང་རྩོད་བྱེད་ཆོག་གི་ཐ་སྙད་ལ་ཁོར་འཁྲུལ་
 ཡོད་སྟེད་པས། མཁུན་ཡངས་སྟོག་བ་པོ་རྣམས་གྱིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་
 སྟན་པའི་བསམ་སྟོར་གྱིས་དགོངས་འཆར་སྟུག་སྟེ་ཡོང་བའི་རེ་སྟུལ་དང་།
 པར་ཐེངས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་དག་བཅོས་བཤི་སྟེ་པར་སྟན་བསྐྱར་འདེབས་
 བྱ་འཆར་ཡོད་པས་སྟོ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ཤེས་ལྡན་རྣམས་གྱི་ཐུགས་
 འཇགས་ལྟ། བོད་རྒྱལ་ལོ་༡༩༩༩ རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་སྟེལ་ལོའི་མཆུ་
 རྒྱའི་དཀར་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ རྒྱ་བ་༡ ཆེས་༡༥ ཉིན་ལྷ་
 སྤྲིག་པ་ཀུམ་པོང་བདེས་བྲིས། །

དམ་པ་དག་ལ་བསྟན་པ་དང་།

མཁས་པ་དག་ལ་འདྲི་བ་དང་།

གཞུང་བཟང་ལོ་དང་འགྲོགས་པ་ནི།

ཁྱེད་ལ་ཡོད་པ་རྒྱན་ཏེ་བཤེད།

< <སྐྱེལ་གསལ་བཤེད་བྱ་བ་བཏགས་པར།> >

དཀར་ཆེན།

ཕྱི་མ་པ་པོའི་སྒྲུབ་པ།

ཆེད་བརྗོད།

༡༽ ཡསྐབས་ཟླ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ།

I

३१ प्रो. कामेश्वरनाथ मिश्र (देवूँदर'वेद'ज्ञान)

III

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བ་ལྟར།

-1-

ལྷོན་སྒྲེང་། (ཁྱུ་སྒྲིག་པའི་ལྷོན་སྒྲེང་།)

-5-

וְהָאֵלֹהִים יִפְתָּח

ག དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོས་བསྐྱོར་གྱི་བྱང་ཁུངས་ཉེར་མཁོ།

1

ཁ། ཡུལ་ཆེན་ལྔ་པ་བྱང་ཕྱོགས་ཤུ་ལ་ན་གསང་བའི་བདག་པོ་རྩ་བ་བཟང་པོས་སྤྱིར་

ལྷན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་བསྐྱུས་ཤིང་བྱད་པར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་ལྷན་གྱི་

འགྲེལ་ཆེན་སྟོང་ཕྲག་ཕྱག་ཅུ་བ་མཛད། 42

ག རྒྱལ་པོ་བརྩུ་བྱུག་གི་རེ་བྱ་མིག་དང་ལོ་རྒྱུ་སྤྲོ་

45 ཉམ་ 81

(१) རྒྱལ་པོ་བརྩུ་བྱས་གི་རེད་ཅེས་ག

45

(༡) རྒྱལ་པོ་བཙུངས་པ་སོ་སོའི་བྱང་ཆོས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་སྤྱོད།

47

(༡) རྒྱལ་པོ་བཙུ་བྱལ་གི་དང་པོ་རྒྱལ་པོ་ལུ་ཉི་ཤ

49

(༤) གཉིས་པ་རྒྱལ་པོ་ཤི་རྒྱལ།

50

(4) གསུམ་པ་རྒྱལ་པོ་ཤིབ།

50

(6) བཞི་བ་རྒྱལ་པོ་རྣམ་ཅན།

53

(ལ) ལྷ་པ་རྒྱལ་པོ་རྟ་གླིང་མ།

55

(༡) རྩལ་པ་རྒྱལ་པོ་དེ་སྤྲེལ།

57

(੯) ਬਦੁਕੰਬਾਕੁਰਾਖੋਬੁਕੁਰਾ

58

(10) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ཡལ་ཏེ།	60
(11) དགུ་པ་རྒྱལ་པོ་ཨལ་རྩེ།	62
(12) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་འགྲུ་བེན།	64
(13) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་གཡ།	64
(14) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་རྩེ་དེས།	66
(15) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	69
(16) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	71
(17) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	75
(18) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	79
(19) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	82
(20) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	83
(21) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	83
(22) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	86
(23) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	87
(24) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	87
(25) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	93
(26) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	99
(27) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	99
(28) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	102
(29) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	103
(30) བརྒྱུད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྒྱུ།	103

(१) སངས་རྒྱལ་ཉེར་བཞིའི་སྒོར།	104
(༢) སངས་རྒྱལ་ཉེར་བཞིའི་རེ་ལྷ་མིག།	127
(༣) ཁྱིམ་རྒྱུ་མཉམ་སྦྲེགས་བྱེད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་སྒོར།	137
(༤) འདས་པའི་མུ་སྦྲེགས་བྱེད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི།	139
(༥) ད་ལྟའི་མུ་སྦྲེགས་བྱེད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི།	140
(༦) མ་འོངས་པའི་མུ་སྦྲེགས་བྱེད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི།	144
(ཡ) གཅེར་བྱ་པའི་སྟོན་པ་དུས་གསུམ་དུ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་རེ་བྱོན་པའི་རེ་ལྷ་མིག།	146
འ། གནས་འཛོག་གི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་སྟོན།	150
ཉ། མོ་ཙ་པའི་འགྲུར་ལ་དབྱེད་པ།	154
༼ ༡ ༽ གངས་ཀྱི་མདོན་བཟོད་གཞུང་ཀྱན་བསྐྱས་པའི་མེ་ལོང་།	
ག། གངས་ཀྱི་མདོན་བཟོད་གཞུང་ཀྱན་བསྐྱས་པའི་མེ་ལོང་གི་རྩ་བ།	169
ཀ། དུས་འཁོར་བསྐྱས་རྒྱུ་ལེ་ལྷ་མེ་ལེ་ལེས་ལེ་ལྷའི་སྟོག་ཉིས་བརྒྱ་ཞེ་གཅིག་བ་དང་ཞེ་གཉིས་བ།	171
ག། གངས་ཀྱི་མདོན་བཟོད་དངོས་བཤད་པ།	172
(१) གཅིག་ལ་འཇུག་པ།	172
(༢) གཉིས་ལ་འཇུག་པ།	173
(༣) གསུམ་ལ་འཇུག་པ།	174
(༤) བཞི་ལ་འཇུག་པ།	174
(༥) ལྔ་ལ་འཇུག་པ།	175
(༦) སྟག་ལ་འཇུག་པ།	175
(ཡ) བདུན་ལ་འཇུག་པ།	176
(༨) བརྒྱད་ལ་འཇུག་པ།	177

(༩) དགུ་ལ་འཇུག་པ།	178
(༡༠) བརྩ་ལ་འཇུག་པ།	179
(༡༡) བརྩ་གཅིག་ལ་འཇུག་པ།	179
(༡༢) བརྩ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ།	180
(༡༣) བརྩ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ།	181
(༡༤) བརྩ་བཞི་ལ་འཇུག་པ།	181
(༡༥) བཙེ་ལ་འཇུག་པ།	182
(༡༦) བརྩ་དྲུག་ལ་འཇུག་པ།	182
(༡༧) བཙེ་བརྒྱད་ལ་འཇུག་པ།	183
(༡༨) ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ལ་འཇུག་པ།	183
(༡༩) ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་འཇུག་པ།	183
(༢༠) ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན་ལ་འཇུག་པ།	184
(༢༡) སུམ་ཙུ་ཙུ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ།	184
(༢༢) ཐིག་ལེའམ་ལྷན་གོར་ལ་འཇུག་པ།	184
(༢༣) མཐའ་དོན།	185
༩༩༽ བྱངས་ཀྱི་མདོན་བརྗོད་གཞུང་ཀྱན་བསྐྱུས་བའི་མེ་ལོང་གི་	
དཀར་གནད་ཞིབ་འགྲེལ་མཁས་ཀྱན་བཞེད་པ་	
གསལ་བའི་ཞོར་བྱའི་མེ་ལོང་།	
ཀ དང་པོ་ལྷན་གྱི་མཆོད་བརྗོད་དང་ཚིམ་སར་དམ་བཅའ་བ།	189
ཁ གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ།	191
(༡) གཅིག་གི་བྱངས་ཀྱི་མདོན་བརྗོད།	191
(༢) གཉིས་ཀྱི་བྱངས་ཀྱི་མདོན་བརྗོད།	191

(༩) གསུམ་གྱི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	192
(༩) བཞིའི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	193
(༩) ལྷའི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	194
(༩) རྒྱལ་གྱི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	197
(༩) བདུན་གྱི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	198
(༩) བརྒྱད་གྱི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	203
(༩) དགུའི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	208
(༩) བརྒྱའི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	210
(༩) བརྒྱ་གཅིག་གྱི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	213
(༩) བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	214
(༩) བརྒྱ་གསུམ་གྱི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	215
(༩) བརྒྱ་བཞིའི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	221
(༩) བཙུ་ལྷའི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	225
(༩) བརྒྱ་རྒྱལ་གྱི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	226
(༩) བཙུ་བརྒྱད་གྱི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	229
(༩) ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	232
(༩) ཉི་ཤུ་རྩ་ལྷའི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	235
(༩) ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	236
(༩) སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	236
(༩) ཐེག་གྱི་གངས་ཀྱི་མངོན་བཟོད།	237
ག གསུམ་པ་མཐུག་གི་དོན་རྟེན་པ་རྩམས་པའི་དགོས་པ་དང་བརྩམས་ཚུལ་ བཤད་པ།	237

༡༩༽ གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་གཞུང་ཀྱན་བསྐྱས་པའི་མེ་ལོང་གི་འབྲེལ་བ་
མཁས་པའི་གཞུང་བརྒྱའི་མཉུན་འབྲེལ།

ག གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་གཞུང་ཀྱན་བསྐྱས་པའི་མེ་ལོང་གི་ཐོག་མའི་གཞུང་གི་ འབྲེལ་ཁུངས།	241
ཁ། ཐོག་མར་མཆོད་བརྗོད་དང་ཚིམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	243
ག བྱ་བ་དངོས་གཞུང་ཚིམ་པ་ལ་འདྲུག་པ།	244
(༡) གཅིག་གི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	244
(༢) གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	246
(༣) གསུམ་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	248
(༤) བཞི་ཡི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	251
(༥) ལྔ་ཡི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	254
(༦) ལྷག་གི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	258
(༧) བདུན་གྱི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	263
(༨) བརྒྱུད་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	273
(༩) དགུ་ཡི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	284
(༡༠) བརྒྱ་ཡི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	291
(༡༡) བརྒྱ་གཅིག་གི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	298
(༡༢) བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	301
(༡༣) བརྒྱ་གསུམ་གྱི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	303
(༡༤) བརྒྱ་བཞི་ཡི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	318
(༡༥) བརྒྱ་བཅོ་ལྔ་ཡི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	329
(༡༦) བརྒྱ་ལྷག་གི་གྲངས་ཀྱི་མངོན་བརྗོད་དང་འཕེལ་རིམ།	330

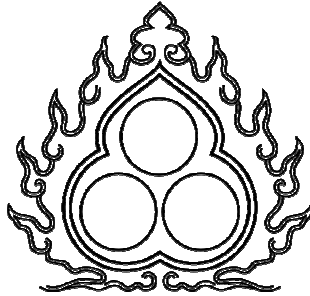
[illegible]

- ༡། སྤྲོད་སྤྱོད་ལོ་ཆེན་རྣམ་ཤེས་མཛད་པའི་ཅེས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་
སྤྱང་བ། 397
- ༢། ཅེས་ཀྱི་མན་ངག་ཉིན་བྱེད་སྤྱང་བའི་ནམ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཤིང་རྩ་ཞེས་བྲ་བ་སྤྲོན་
སྤྱོད་ལོ་ཆེན་རྣམ་ཤེས་མཛད་པ། 398
- ༣། བསྟན་བཅོས་བེ་རྩུ་རྒྱུ་དཀར་པོ་ལས་བྱེས་ལན་འཁྲུལ་སྤྱང་གཡའ་སེལ་དོན་གྱི་
བཞེན་རས་སྟོན་བྱེད་ཅེས་བ་སྤྲེ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་པ། 405
- ༤། ལྷག་ལྷགས་ཅེས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་བེ་རྩུ་རྒྱུ་དཀར་པོའི་དོ་
ལལ་དཔྱོད་ལྡན་སྤྱོད་ཅོར། 415
- ༥། དུལ་ཆུ་རྣམ་རྒྱུས་མཛད་པའི་གངས་ཀྱི་མཛོན་བཛོད་ཀྱི་ནམ་བཤད། 416
- ༦། རྒྱ་སྤྲོན་མཁེན་རབ་ཞོར་བྱས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་བེ་རྩུ་རྒྱུ་དཀར་པོ་དང་། ཉིན་
བྱེད་སྤྱང་བའི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་སྟོན་བ་ཅེས་གཞིའི་མན་ངག་རིགས་ལྡན་
སྤྱོད་གི་ཐེག་ལ། 425
- ༧། དུས་འཁོར་བ་སློབ་ཤོས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ལྷག་ལྷགས་ཅེས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་
ལེགས་བར་བཤད་བ་རིགས་ལྡན་མཆོད་པའི་འོད་སྤྱང་། 426
- ༨། རྟེན་སྟོར་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞེས་པ་སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞེ་
བས་མཛད་པ། 428
- ༩། རྟེན་སྟོར་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་མེ་ལོང་སྤྲོད་སྤྱོད་ལོ་
ཆེན་གྱིས་མཛད་པ། 428
- ༡༠། རྟེན་སྟོར་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཀྱི་བསྐྱར་བསྐྱར་ནང་གི་གངས་ཀྱི་མཛོན་བཛོད་
འགྲེལ་བ་ལོ་ཙ་བ་སྟོབ་འཕེལ་ཞོར་བྱས་བརྩམས་པ། 430
- ༡༡། བྱེད་པར་འཕགས་བསྟོད་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད་པ། 438
- ༡༢། ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྟོག་གི་འབར་བ། 440

ཞ། སྒོ་བ་དཔོན་འཆི་མེད་སེང་གེས་མཛད་པའི་འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཛོ་
ཞེས་པ་སྒོ་བ་དཔོན་རབ་འབྱོར་རྒྱ་བས་མཛད་པ། 443

༼༥༽ ཉི་ཁྲི་དང་ལེ་གས་ཟུར་གྱི་གྲངས་འདྲེན་ཉེར་མཁོ།

- 1) སྟོལ་ཆ་ཀལ་འོ་ཀ་པར་ཅི་ཡ། 449
- 2) ཅུ་དེ་ཆ་མཆོ་འོ་ཀ་པར་ཅི་ཡ། 449
- 3) ཅུ་མེ་ཆ་ཀལ་འོ་ཀ་པར་ཅི་ཡ། 453
- 4) ཐིམ་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕུ་ཇུ་དཔལ་འོ་ཀ་པར་ཅི་ཡ། 466
- 5) འཁྲུ་ཆ་ཀལ་འོ་ཀ་པར་ཅི་ཡ། 467

ཆོས་རྒྱལ་དགེ་བཅི་དབང་ཕུ་ས།

ཕལས་པ་ཉིད་ཉི་མེད་ན་མོ་ཤོས་ནམས་ཉམས་

མི་ནམས་འཆོ་བ་དོན་ཡོད་མིན།

